

5. Korets, M. S. (2017). *Shliakhy realizatsii profilnoho tekhnologichnoho navchannia v starshii shkoli*. [Ways of realization of profile technological training in high school]. *Trudova pidhotovka v ridniy shkoli – Labour preparation at native school*, 2, 5 - 8. [in Ukrainian].

6. Trofimov, Yu. L., Rybak, V. V., & Gocharuk, P. A et al (2005). *Psikholohiia: pidruchnyk*. [Psychology: Textbook / under edition Yu.L Trofimov]. (5d ed.). Kyiv: Lybid. [in Ukrainian].

7. «Tekhnolohii. Navchalna programa z tekhnolohii (riven standartu) dlia 10-11 klasiv zahalnoosvitnikh shkil. Nakaz Ministerstva osvity i nauky». № 1407 vid 23 zhovtnia 2017 roku. [«Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No 1407 of October 23 2017. Technologies. The training program from technologies (standard level) for 10-11 classes of comprehensive schools»]. *Trudova pidhotovka v ridniy shkoli – Labour preparation at native school*, 4, 2 - 13. [in Ukrainian].

8. «Tekhnolohii. Navchalna programa z tekhnolohii (profile level) dlia 10-11 klasiv zahalnoosvitnikh shkil. Nakaz Ministerstva osvity i nauky». № 1407 vid 23 zhovtnia 2017 roku. [«Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No 1407 of October 23 2017. Technologies. The training program from technologies (standard level) for 10-11 classes of comprehensive schools»]. Retrieved from <https://osvita.ua/school/program/program - 10-11/58970/>[in Ukrainian].

9. Chubar, V. V (2004). *Avtorske bachennia shliakhiv realizatsii osvitnoi haluzi «Tekhnolohii»*. [Author's image of ways of realization of the educational program of «Technology»]. *Trudova pidhotovka v zakladakh osvity – Labour preparation in education institutions*. 2, 21-23. [in Ukrainian].

10. Chubar, V. V (2016). *Vykorystannia aktyvnykh metodiv u protsesi profilnoho navchannia starshoklasnykh tekhnolohii vyrobnytstva*. [Use of active methods in the course of profile training of seniors of production technologies]. *Poblema of a technique of physical and mathematical and technological education*. Kropivnitsky. [in Ukrainian].

11. Shamova, T. I. (1982). *Aktivizatsiia ucheniia shkolnikov*. [Activization of the doctrine of school students]. Moscow. [in Russian].

12. Yagupov, V. V. (2002). *Pedagogika: navchalnij posibnik*. [Pedagogics: manual]. Kyiv. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Чубар Василь Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Наукові інтереси: профільне навчання старшокласників загально-освітніх навчальних закладів технологій виробництва.

Беліченко Олена Володимирівна – студентка II курсу, групи ТН17М спеціальності 014. 10 Середня освіта, Трудове навчання та технології, Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Наукові інтереси: теорія та методика трудового та технологічного навчання учнів загальноосвітньої школи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Chubar Vasily Vasilyevich – the candidate of pedagogical sciences, the associate professor, the associate professor of the theory and a technique of technological preparation, labor protection and health and safety of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of research interests: profile training of seniors of general education educational institutions of production technologies.

Belichenko Elena Volodymyrovna - the student II course, ТН17М group of specialty 014.10 Secondary education. Labor training and technologies of physical and mathematical faculty of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of research interests: theory and technique of labor and technological training of pupils of comprehensive school.

Дата надходження рукопису 25.11.2018 р.

Рецензент – д.пед.наук, професор Садовий М.І.

УДК 378. 147. 002. 2

ЧУБАР Василь Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
ORCID ID 0000-0002-5342-3547
e-mail: vchubar@meta.ua

НАЗАРЕНКО Дмитро Вікторович – студент II курсу, групи ТН17М спеціальності 014. 10 Середня освіта, Трудове навчання та технології Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
e-mail: nazarenkodima19@ukr.net
ORCID ID 0000-0002-6838-5969

ПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ТЕХНОЛОГІЙ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. В аграрному секторі економіки України нині відбуваються суттєві зміни: запроваджуються інноваційні технології сільськогосподарського виробництва, розширюється використання нової техніки, зростає інтелектуалізація праці тощо. Вони

вимагають від аграріїв володіння компетентностями, необхідними для реалізації сучасних і перспективних вимог інноваційного розвитку агропромислового комплексу держави, зокрема: наявність умінь пошуку та використання новітніх технологій виробництва та переробки

сільськогосподарської продукції, уміння користуватися найновішою нормативною, прогностичною та економічною інформацією тощо [11]. Ці зміни передбачають нові завдання перед нашою державою, в тому числі і навчальними закладами з удосконалення підготовки молодого покоління до трудової діяльності в агропромисловому виробництві. У зв'язку з цим важливого значення набуває допрофесійна підготовка майбутніх працівників агропромислового виробництва в закладах загальної середньої освіти.

Відповідно до сказаного, державні органи України розробили низку нормативних документів [1; 3; 6, та ін.]. Науковці та педагоги-практики ведуть пошуки прогресивних технологій удосконалення підготовки учнів загальноосвітніх навчальних закладів до трудової діяльності в агропромисловому виробництві. Однак у роботі закладів загальної середньої освіти ще наявні недоліки щодо формування в учнів компетентностей, володіння якими уможливить їм оптимальну адаптацію до трудової діяльності в інноваційному аграрнопромисловому виробництві. У зв'язку з цим науковці зазначають, що «Успішною може стати тільки така людина, яка буде мати творче, креативне мислення... роботодавці будуть віддавати перевагу працівникам, які зможуть генерувати нестандартні рішення...» [4, с. 3]. Тому нині все гостріше постає проблема вдосконалення навчального процесу в закладах загальної середньої освіти для формування в учнів творчих здібностей, необхідних для трудової діяльності в умовах інноваційного аграрнопромислового виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Пошуку шляхів удосконалення трудового навчання та виховання учнів сільської загальноосвітньої школи присвячені дослідження Н. Калініченко, А. Самодріна, В. Сухомлинського, М. Тименка, А. Яценка, І. Ткаченка, Д. Трайтака та ін. Над розробкою теоретичних засад реалізації профільного технологічного навчання учнів старшої школи працювали О. Коберник, М. Корець, Д. Кільдеров, Л. Липова, Т. Лукашенко, В. Мадзігон, В. Малишев, Л. Романенко, П. Сікорський, В. Сидоренко, В. Стешенко, А. Терещук та ін. Важливий внесок у наукове та методичне забезпечення профільного технологічного навчання учнів старшої сільської школи зробили І. Андрощук, О. Коберник, Н. Слюсаренко, В. Соловійов, О. Титаренко, Н. Шиян та ін. Науковцями проведено низку досліджень з проблеми підготовки майбутніх аграріїв у професійних ліцеях сільськогосподарського профілю, зокрема, В. Лозовецька «Теоретико-методологічні основи професійного навчання молодшого спеціаліста сільськогосподарського профілю», І. Угринюк «Проблемне навчання на основі домінантно-інтегруючого підходу в агротехнічному коледжі»,

які можуть бути використані у процесі профільного навчання старшокласників технологій агропромислового виробництва. Важливе значення мають дослідження науковців та педагогів-практиків, у яких розкриваються різні аспекти удосконалення профільного технологічного навчання та професійної орієнтації сільських школярів, зокрема, Г. Іванюк «Організаційні аспекти підготовки вчителя сільської школи в контексті становлення системи освіти України»; О. Кучерявий «Формування готовності старшокласників до фермерської праці у навчально-виховному процесі сільської школи»; В. Люлька «Формування професійної спрямованості учнів 8-9 класів сільської школи на сферу сільськогосподарського виробництва в процесі трудового профільного навчання»; О. Мельник «Консультавання щодо вибору професії»; В. Радченко «Сучасні підходи до агровиробничої підготовки учнів на уроках технології»; О. Титаренко «Використання сільськогосподарських об'єктів у процесі вивчення дисциплін аграрного циклу» та ін.

Незважаючи на вагомі результати досліджень науковців, педагогів-практиків щодо наукового обґрунтування, методичного забезпечення та практичної реалізації профільного технологічного навчання поза увагою дослідників залишились важливі аспекти проблеми профільного навчання старшокласників-технологій агропромислового виробництва в закладах загальної середньої освіти [4; 5; 9; 10 та ін.].

Мета статті – пошук шляхів удосконалення профільного навчання старшокласників закладів загальної середньої освіти технологій агропромислового сектору економіки та підготовки їх до трудової діяльності в інноваційному виробництві, які ще не мають належного наукового обґрунтування та навчально-методичного забезпечення в педагогічній науці та практиці.

Методи дослідження. У дослідженні використано взаємно пов'язані методи: вивчення, аналіз і систематизація навчальної, методичної, психологічної, педагогічної, агротехнічної та економічної літератури; системний і проблемно-пошуковий методи для виявлення шляхів удосконалення профільного навчання старшокласників закладів загальної середньої освіти технологій агропромислового сектору економіки та підготовки їх до трудової діяльності в інноваційному виробництві; формулювання висновків та перспектив подальших наукових досліджень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині зростає глобальний попит на продукти харчування, підвищується їхня ціна, відбуваються кліматичні зміни, які спричиняють нестабільність урожаїв та пропозицій товарів агропромислового виробництва. Для покращення світового ринку товарів агропромислового виробництва науковці

пропонують приділяти більше уваги «... інноваційній складовій агропродовольчого розвитку, яка визнається як ключовий фактор стабілізації сільськогосподарського виробництва» [11, с. 27]. Наш підхід до даної проблеми полягає у такому «... Україна має низку конкурентних переваг ... зокрема ... лісостепову і степову зони, які мають агро-кліматичні умови та земельні ресурси світового значення, що можуть виробляти продукти харчування, які забезпечуватимуть продовольством населення багатьох країн» [10, с. 150]. Отже, профільне навчання старшокласників технологій агропромислового виробництва повинне готувати їх до ефективного використання вище зазначеного потенціалу. Такий підхід до профільного навчання старшокласників технологій агропромислового виробництва не лише найповніше реалізує принцип особистісно-орієнтованого навчання, а й уможливує створення оптимальних умов для їхнього професійного самовизначення та подальшої самореалізації.

У дослідженні проблеми будемо орієнтуватися на положення, що ефективність профільного навчання старшокласників закладів загальної середньої освіти технологій агропромислового виробництва підвищиться, якщо:

– зміст навчання буде містити не лише традиційні а й відомості про інноваційні технології агропромислового виробництва;

– організаційно-методичні умови профільного навчання відповідатимуть змісту навчання, індивідуальним особливостям старшокласників та матеріально-технічному забезпеченню навчального процесу;

– міжпредметні зв'язки сприятимуть поглибленню знань з основ агропромислового виробництва.

На даний час в агропромисловому секторі економіки нашої держави використовується значна кількість технологій виробництва і переробки сільськогосподарської продукції. Їхній перелік залежить від природно-географічних і соціально-економічних умов регіонів держави. Його складниками є рослинництво (виращування зернових, технічних, кормових культур, овочів тощо), садівництво, виноградарство, тваринництво (велика рогата худоба, свині, вівці, птахівництво тощо), а також легка промисловість, яка займається їхньою переробкою [2, 7 та ін.]. Вважаємо, що у процесі профільного навчання старшокласників технологій агропромислового виробництва може передбачати їхнє вивчення. Значна увага при цьому повинна приділятися як традиційним, так й інноваційним технологіям агропромислового виробництва, а також перспективі їхнього впровадження у виробництво. Це дасть змогу «... учням ще в школі усвідомити ці проблеми та шляхи їх розв'язання, а разом з тим і місце де можна прикласти свій розум і сили на користь України» [9, с. 22]. Зміст профільного навчання старшокласників

має передбачати «формування проектно-технологічної компетентності старшокласників спрямованої на реалізацію їхнього творчого потенціалу, готовність і здатність ефективного пошуку і застосування потрібних знань, умінь, способів діяльності, свідомого професійного самовизначення, само ідентифікації і самовираження» [1, с. 2].

Пропонуємо для вивчення старшокласниками такі профілі та спеціалізації: «Будова тракторної техніки», «Агротехнології», «Комплексна система технічного обслуговування і ремонту сільськогосподарської техніки», «Сільськогосподарські машини. Мала механізація в аграрному виробництві, фермерстві та присадибному господарстві», «Технології виробництва продукції рослинництва», «Технологічні процеси в садівництві та виноградарстві», «Технологічні процеси перероблення продукції рослинництва» та ін. Такий підхід до профільного навчання старшокласників дасть учням можливість орієнтуватися в системі агропромислового виробництва, розширювати загальний світогляд, формувати базові поняття, розвивати науково-технічне мислення тощо. Сформований таким чином зміст профільного навчання старшокласників технологій агропромислового виробництва сприятиме підготовці їх до: комплексного застосування наукових понять та категорій різного рівня складності й узагальненості; формування знань про форми організації виробництва, основи економіки та елементів маркетингу. У процесі навчання старшокласників варто також використовувати інформацію про практичний досвід працівників-новаторів агропромислового виробництва, що має наукове і практичне значення. Враховуючи вище зазначене загальноосвітня школа буде ґрунтовно готувати випускників до отримання в майбутньому відповідної освіти та ефективної діяльності в сфері агропромислового виробництва [1, 2, 7, 8, 11 та ін.].

Під організаційно-методичними умовами розглядаємо обставини, які забезпечують здійснення ефективної профільної технологічної підготовки учнів в умовах загальноосвітніх навчальних закладів сільської місцевості з формування компетентностей з технології агропромислового виробництва та їхнього практичного застосування. Для підвищення ефективності профільного навчання технологій агропромислового виробництва пропонуємо використовувати методи активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів: «Технології ситуаційного навчання», «Ігрові технології», «Проектувальні технології», «Технології проблемного навчання», «Інформаційно-комунікаційні технології» тощо [12, с.351-383]. Для підвищення ефективності начального процесу пропонуємо використовувати такі інтерактивні технології навчання: «Інтерактивні технології кооперативного навчання», «Інтерактивні технології

колективно-групового навчання», «Технології ситуативного моделювання», «Технології опрацювання дискусійних питань» тощо [8, с. 33].

Процес формування системи знань з технології агропромислового виробництва в старшокласників пропонуємо поділяти на такі етапи: виділення суттєвих ознак технологій, процесів на основі спостережень; робота з підручником; синтезування суттєвих ознак понять у значеннях; уточнення ознак предметів, явищ на спеціальних вправах; відмежування виучуваного матеріалу від подібного; установлення зв'язків і відношень між поняттями та процесами; застосування знань при виконанні агротехнічних завдань; класифікація і систематизація понять, процесів тощо. Використання зазначених умов сприятиме удосконаленню процесу формування компетентностей з технологій агропромислового виробництва оскільки переважна більшість з них є предметами або об'єктами матеріальної дійсності. Тому їхнє практичне використання під час навчальної діяльності сприятиме не лише запам'ятовуванню їх, а й створенню відповідних асоціацій у свідомості старшокласників із подальшим розрізненням головних і другорядних властивостей даного поняття, формулювання його визначення аж до остаточного засвоєння матеріалу. Отже, на підставі вище викладеного можна зробити висновки, що організаційно-методичні умови є однаково важливі, взаємозв'язані та взаємозалежні. Їхня комплексна реалізація сприятиме удосконаленню процесу оволодіння старшокласниками компетентностями з технології агропромислового виробництва та професійно важливими якостями особистості.

Під удосконаленням міжпредметних зв'язків розглядаємо шляхи покращення системи знань старшокласників про наукові основи агропромислового виробництва й набуття учнями практичних умінь шляхом поглиблення їхнього взаємозв'язку із спорідненими шкільними дисциплінами політехнічного циклу. Вважатимемо, що система міжпредметних взаємозв'язків реалізується ефективно, якщо при вивченні тем навчальної програми будуть оптимально використовуватись такі види зв'язків: змістовні, операційні, методичні, організаційні, хронологічні, синхронні, локальні, прямі, зворотні тощо. Взаємозв'язок профільного навчання старшокласників технологій агропромислового виробництва з іншими навчальними дисциплінами є потрібним не лише для пізнання наукових основ сучасного агропромислового виробництва, але й для свідомого виконання учнями навчальних завдань, лабораторних, практичних і дослідницьких робіт. Отже, під час навчального процесу необхідно постійно застосовувати теоретичні знання з інших навчальних предметів, а також результати дослідів, спостережень, екскурсій тощо. Завдяки такій організації навчального процесу старшокласники

здобуватимуть ґрунтовні знання, уміння і навички з агропромислового виробництва.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розробок. У результаті пошуків шляхів удосконалення профільного навчання старшокласників технологій агропромислового виробництва запропоновано деякі напрямки удосконалення його змісту, організаційно-методичних умов та міжпредметних зв'язків. У статті розглянуто тільки окремих аспект проблеми удосконалення профільного навчання старшокласників технологій агропромислового виробництва. Подальші пошуки в цьому напрямку бажано спрямувати на:

- удосконалення методики профільного навчання старшокласників технологій агропромислового виробництва;
- поліпшення профорієнтаційної роботи серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів щодо вибору професії пов'язаної з агропромисловим виробництвом.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Агровиробництво // Технології. Навчальна програма з технологій (профільний рівень) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл. Наказ Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 р. <https://osvita.ua/school/program/program-10-11/58970/>
2. Березівський П.С. Системи технологій. Навчальний посібник. / П.С. Березівський, Н.І. Михайлюк / За ред. д-ра екон. наук, проф. П.С. Березівського. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 288 с.
3. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-p>
4. Кільдеров Д.Е. Думки про трудове навчання та майбутнє української педагогічної освіти в Україні. / Д.Е. Кільдеров // Трудова підготовка в рідній школі. – 2018. – №1. – С. 2-3.
5. Коберник О.М. Теорія і методика профільного технологічного навчання учнів в старшій школі: навчальний посібник. / О.М. Коберник, А.І. Терещук. – Умань: ФОП Жовтий, 2013. – 365 с.
6. Концепція профільного навчання в старшій школі./ Наказ МОН № 1456 від 21.10.13 року // Трудова підготовка в сучасній школі. – 2013. – № 10. – С. 2-10.
7. Науково-обґрунтована система ведення агропромислового виробництва в Кіровоградській області. / Ред. кол. В.В. Савранчук, І.М. Семеняка, М.І. Мостіпан. Л.П. Пікаш. С.М. Слободян. – Кіровоград: Кіровоградський інститут АПВ УААН, 2005. – 258 с.
8. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. / За ред. О.І. Пометун. – К.: Видавництво А. С. К., 2004. – 192 с.: іл.
9. Чубар В.В. Авторське бачення шляхів реалізації освітньої галузі «Технології» / В.В. Чубар // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2004. – № 2. – С. 21 - 23.
10. Чубар В.В. Орієнтація старшокласників на робітничі професії в процесі профільного навчання технологій виробництва / В.В. Чубар // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання

в підготовці фахівців. Зб. наук. пр. – Вип. 19. / Ред. кол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ–Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. – С. 149-153.

11. Шубравська О.В. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки України: теоретико-методологічний аспект. / О.В Шубравська // Економіка України. 2012. – № 1. – С. 27-34.

12. Ягупов В.В Педагогіка: навчальний посібник./ В.В Ягупов – К.: Либідь, 2002. – 560 с.

REFERENCES

1. «*Ahrovyrobnytsvo. Tekhnolohiy. Navchalna prohrama z tekhnolohiy (profilnyy riven) dlia 10-11 klasiv zahalnoosvstnykh shkyl*». *Nakaz Ministerstva osvity vid 23 zhovtnia 2017 r. № 1407* [The order of the Ministry of Education and Science № 1407 of October 23 in 2017h. «Agro production. Technologies. The training program from technologies (profile level) for 10-11 classes of comprehensive schools»]. Retrieved from <https://osvita.ua/school/program/program-10-11/58970/> [in Ukrainian].

2. Berezovsky, P. S., & Mikhaylyuk, N. I. (2006). *Systemy tekhnolohiy. Navchalnyy posibnyk*. [Systems of technologies. Manual]. Kyiv. [in Ukrainian].

3. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy ot 23 lystopada 2011h №1392 «Derzhavnyy standart bazovoy i povnoy zahalnoy serednoy osvity»*. [State standard of basic and full general secondary education. Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine from November, 23 of 2011h № 1392]. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-p> [in Ukrainian].

4. Kilderov, D. E (2018). *Dumky pro trudove navchannia ta maybutnie ukraynskoy pedahohichnoy osvity v Ukraini*. [Thoughts of labor training and the future of the Ukrainian pedagogical education in Ukraine]. *Trudova pidhotovka v ridnyi shkoli*. [in Ukrainian].

5. Kobernik, O. M., & Tereshchuk, A. I. (2013). *Teoriia i metodika profilnoho navchannia v starshiy shkoli: navchalnyy posibnyk*. [The theory and a technique of profile technological training studying at high school: manual]. Uman [in Ukrainian].

6. *Prikaz MON vid 21 zhovtnia 2013h №1456. «Kontseptsiia profilnoho navchannia v starshiy shkoli*. [Order Department of education and science from october 21. 2013h № 1456. «The concept of profile training in high school. Labor preparation at modern school.

7. Savranchuk, V. V., Semeniaka, I. M., & Mostipan, M. I. et al (2005). *Naukovo obhruntovana sistema vedennia ahropromislovoho virobnytstva v Kirovohradsriy oblasti*. [The evidence-based system of conducting agro-industrial production in the Kirovohrad region]. Kirovohrad. [in Ukrainian].

8. Pomietong, O. I., & Pirozhenko, L. V. (2004) *Suchasniy urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia: naukovo-metodichy posibnyk*. [Modern lesson. Interactive technologies of training: Scientific and methodical grant]. Kyiv. [in Ukrainian].

9. Chubar, V. V (2004). *Avtorske bachennia shliakhiv realizatsii osvitnoi haluzi «Tekhnolohii»*. [Author’s image of ways of realization of the educational branch of «Technology»]. *Trudova pidhotovka v zakladakh osvity* [in Ukrainian].

10. Chubar, V. V. (2008). *Orientatsia starshoklasnykiv na robitnychi profesii v protsesiprofilnoho navchannia tekhnolohiy virobnytstva*. [Orientation of seniors to working professions in the course of profile training of production technologies]. *Modern information technologies and innovative techniques of training in training of specialist*. Kyiv-Vinnitsya. [in Ukrainian].

11. Shubravskaya, O. V (2012) *Innovazijnij rozvitok agrarnogo sektora ekonomiki Ukrainian: teoretiko-metodologichnij aspekt*. [Innovative development of the agrarian sector of economy of Ukraine: teoretiko-methodological aspect]. *Economy of Ukraine*. [in Ukrainian].

12. Yagupo, V. V. (2002). *Pedagogika: navchalnij posibnyk*. [Pedagogics: manual]. Kyiv. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Чубар Василь Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Наукові інтереси: профільне навчання старшокласників загально-освітніх навчальних закладів технологій виробництва.

Назаренко Дмитро Вікторович – студент II курсу, групи ТН17М спеціальності 014. 10 Середня освіта, Трудове навчання та технології, Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Наукові інтереси: теорія та методика трудового та технологічного навчання учнів загальноосвітньої школи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Chubar Vasily Vasilyevich - the candidate of pedagogical sciences, the associate professor, the associate professor of the theory and a technique of technological preparation, labor protection and health and safety of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of research interests: profile training of seniors of general education educational institutions of production technologies.

Nazapenko DmytroViktorovich – the student II course, ТН17М group of specialty 014.10 Secondary education. Labor training and technologies of physical and mathematical faculty of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of research interests: theory and technique of labor and technological training of pupils of comprehensive school.

Дата надходження рукопису 25.11.2018 р.

Рецензент – д.пед.наук, професор Садовий М.І.